

KÖNYVTÁRGÉPESÍTÉS, KÖNYVTÁRÉPÜLET

Könyvtárépítés, -berendezés

05/195

HENNIGN, Wolfram: Die Geistespyramide zu Ulm. Gottfried Böhm baut eine gläserne Zentralbibliothek = BuB. 56.Jg. 2004. 10/11.no. 652-658.p.

Res. angol és francia nyelven

Az ulmi üvegpiramis – a városi központi könyvtár új épülete

Könyvtárépület -közművelődési; Városi könyvtár

Ulm (Baden-Württemberg, 116 ezer lakos) városi könyvtárának két elődje az 1516-ban alapított tudományos könyvtár és az 1896-ban alapított közművelődési könyvtár volt. Ezek hivatalosan 1968-ban egyesültek, és állományaik integrációja 1998-ban fejeződött be. Ugyanebben az évben a városi tanács határozatot hozott egy új, 3600 négyzetméter alapterületű könyvtár felépítésére. A tervek szerint a történelmi „Schwörhaus” negyedben lévő régi épület, amelyben jelenleg 190 ezer dokumentumot tartanak, tároló könyvtárként fog üzemelni, míg az új épületben 220 ezer, szabadpolcra kihelyezett dokumentumot szeretnének az olvasók rendelkezésére bocsátani. A tervezésben kezdettől fogva különös gondot fordítottak a könyvtár funkcionális változásaira, amelyekre elsősorban az audiovizuális és digitális hordozók miatt volt szükség. A versenytárgyalások ajánlatai éles vitákat váltottak ki a városi tanácsban, a médiában és a közéletben. A szerződést végül egy kölni sztárépítész, a Pitzker-díjas Gottfried Böhm nyerte el (ez a díj az építészet No-

bel-díjának számít). Az épület fő jellemzője egy három, négyzet alakú emeletre épült üvegpiramis, amelyben további négy elemet helyezkedik el. Az épület magassága 35 méter, a piramis négyzet alapja 29x29 méter. A külső homlokzat hajlásszöge 58 fok. Az épület belső részének fő jellemzője az átláthatóság; a látogatóknak külön élményt jelent a környező házak és a mozgalmas utcai élet látványa. A belső tér jellemzője továbbá a spirális lépcsőház, amelynek tengelyében felvonó is működik. Az állományok és a munkafolyamatok elrendezése egyaránt világos tervezésre és hatékony funkcionális rendre mutat. Az új épület összesen 12,7 millió euróba került.

(Autoref.)

05/196

BAER, Titta: Uuisa kirjastotaloja 2004 = Kirjastolehti. 97.vsk. 2004. 7.no. 6-9.p.

Új könyvtárépületek Finnországban 2004-ben

Könyvtárépület -közművelődési

Hat, 2004-ben átadott új könyvtárat mutat be fotókkal illusztrálva a cikk.

Közülük négy a teljesen új épület:

1. a 20500 lakosú Hollolában 1640 m² hasznos alapterülettel;
2. az 5200 lakosú Pyhtäában 650 m² hasznos alapterülettel;
3. a 25 ezer lakosú Saloban új szárny épült a városi könyvtárhoz csatlakozva, s így az együttes hasznos alapterület 3897 m² –re nőtt;

4. az 525 lakosú kisközségben az iskolához épült új szárny, s ebben 140 m²-en kapott helyet a községi könyvtár

Két esetben korábban más funkciójú épület teljes átalakításának és felújításának eredménye lett a könyvtár:

5. a 8648 lakosú Asikkalában a szakközépiskola épületéből lett 1619 m² hasznos alapterületű könyvtár;
6. a 4158 lakosú Joutsában az S-market boltháló-zathoz tartozó épületet alakították át 654 m²-es könyvtárrá.

(Sz. Nagy Lajos)

05/197

XIA, Jingfeng: Library space management: a GIS proposal = Libr.Hi Tech. 22.vol. 2004. 4.no. 375-382.p. Bibliogr.

Belső terek optimális kialakítása földrajzi információs rendszerek használatával

Egyetemi könyvtár; Enteriőr; File-szervezés -gépi; Szoftver

A cikk hangsúlyozza a könyvtári belső terek optimális kialakításának fontosságát az egyetemi könyvtárakban. Előnyeik és hátrányaik bemutatásával áttekinti a jelenlegi megoldásokat, majd bemutatja, hogy a GIS (geographic information systems) rendszerek alkalmasak erre a feladatra, mivel képesek területi adatok elemzésére és párbeszédés üzemmódra. Ismerteti, hogyan kell kifejleszteni, telepíteni, karbantartani és üzemeltetni egy ilyen rendszert egyetemi könyvtári alkalmazásra.

(Autoref.)

Számítógépes könyvtári rendszerek

05/198

HAN, Yan: Digital content management: the search for a content management system = Libr.Hi Tech. 22.vol. 2004. 4.no. 355-365.

Digitális információk szervezése: melyik rendszert válasszuk?

Egyetemi könyvtár; Elektronikus dokumentum; Információs szervezés; Szoftverválasztás

A digitális információkat vagy tartalmakat kezelő rendszerek olyan szoftverek, amelyekkel megőrzési, szervezési és szolgáltatási funkciókat lehet elvégezni a digitális gyűjteményekben. A rendszerelemzés módszerét alkalmazva az tucsoni Arizonai Egyetem Könyvtára elemezte szükségleteit, és meghatározta követelményeit egy olyan információs rendszerrel szemben, amely képes kielégíteni a digitális tartalmak kezelésének megnövekedett igényeit. Ezen követelmények fényében több tucat kereskedelmi és nyílt rendszert vizsgáltak meg, melyek közül a cikk a három fő esélyest mutatja be (Greenstone, Fedora, Dspace), egyenként megfigyelve őket a könyvtár által támasztott igényeknek (megőrzés, metaadat, hozzáférés, rendszer-jellemzők). A cikk ismerteti a szoftverek elemzésére és értékelésére használt módszert, és bemutatja az elemzés eredményét.

(Autoref.)

Lásd még 199

Számítógép-szoftver

Lásd 189, 191

Elektronikus könyvtár

05/199

DAS, Anop Kumar – DUTTA, Bidyarthi: An introduction to auditing and control of digital library systems = Ann.Libr.Inf.Stud. 51.vol. 2004. 3.no. 99-103.p.

Alapvető tudnivalók a digitális könyvtári rendszerek felülvizsgálatáról és ellenőrzéséről

Elektronikus könyvtár; Gépi információkeresési rendszer; Hatékonyság

A digitális könyvtárak interaktív és integrált digitális információs rendszerekből állnak. Az ilyen digitális könyvtárak fejlesztéséhez, hatékonyságuk növeléséhez szükség van az információs rendszerek megfelelő ellenőrzésére és felülvizsgálatára. Más információs rendszerek esetében, pl. elektronikus banki és kormányzati rendszerek, CRM (Customer Relationship Management) rendszerek stb. az ilyen vizsgálatok már elterjedtek és népszerűekékké váltak. Ellenőrzés és felülvizsgálat nélkül nem lehet maximálisan kihasználni a digitális könyvtári rendszereket. A jelen cikk a digitális könyvtárak ellenőrzésének és felülvizsgálatának kérdéseit és elemeit ismerteti.

(Autoref.)

05/200

JIN, Yi: The development of the China Networked Digital Library of Theses and Dissertations = Online Inf.Rev. 28.vol. 2004. 5.no. 367-376.p.

Kínai Köztársaság: a disszertációk és szakdolgozatok hálózati elektronikus könyvtárának bemutatása

Disszertáció; Elektronikus könyvtár; Gépi könyvtári hálózat

Az utóbbi években a kínai egyetemi könyvtárak felismerték az elektronikus szakdolgozatok és disszer-

tációk, illetve ezek hálózati elektronikus könyvtárának fontosságát. A cikk bemutatja a szakdolgozatok és disszertációk hálózati elektronikus könyvtárának (China Networked Digital Library of Theses and Dissertations, CNDLTD) a Kínai Egyetemi Könyvtár és Információs Rendszer (China Academic Library and Information System, CALIS) által kezdeményezett projektjét, és a kapcsolódó technológiákra irányuló kutatást (metaadat-szabványok, OAI (Open Archives Initiative) metaadat-„gyűjtő” protokoll, szabványos dokumentum-formátum, szerzői jog védelme). Ismerteti a többnyelvű keresésre, a személyes profilok kialakítására és az ismeretszervezésre irányuló kutatásokat is. A CNDLTD céljai: elektronikus szakdolgozat- és disszertáció-gyűjtemények kialakítása a kínai egyetemek számára, az ezekhez való hatékony hozzáférés megvalósítása, a több helyen található elektronikus állományok hálózati szintű kezelése-szervezése.

(Autoref.)

05/201

COLE, Timothy W. – SHREEVES, Sarah L. [ed.]: National leadership grants = Libr.Hi Tech. 22.vol. 2004. 3.no. 246-322.p. Bibliogr.

A National Leadership Grant (NLG) program támogatásával megvalósított amerikai könyvtári fejlesztések. Tematikus szám, 8 cikk

Állománygyarapítás; Digitalizálás; Elektronikus könyvtár; Gépi információkeresési rendszer; Könyvtárközi kölcsönzés; Levéltár; Múzeum; Pályázat-könyvtáraknak; Vállalati irodalom gyűjteménye; Zenei könyvtár

A National Leadership Grant (NLG) program az egyike azoknak az eszközöknek, amellyel az Institute of Museum and Library Services (IMSL) támogatja az amerikai múzeumok, könyvtárak és levéltárak új, innovatív projektjeinek megvalósítását. A program folyamán kiderült, hogy a siker kulcsa az

együttműködés a különböző típusú és szintű intézmények között. A Library Hi Tech tematikus száma olyan sikeres projekteket mutat be, amelyek e program keretében valósultak meg: Digitalizálási program az IMLS-nél; A Colorado Digitalizálási Program; Könyvtári katalógusok és múzeumi adatbázisok adatainak integrálása; Online multimédia kiállítás: „Voices of the Colorado Plateau”; Online kalauz Walt Whitman szétszóródott kéziratához; Egy digitális zenei könyvtár: a Maine Music Box; Új technológiák és szolgáltatások az együttműködésre alapuló internetes állománygyarapításban; Metaadat-kalauz kifejlesztése az Illinois Egyetem Könyvtárában az IMLS NLG által finanszírozott projektekhez.

(Autoref. alapján)

05/202

GOLDSCHMITT, Regina: 7th International Bielefeld Conference 2004 : „Thinking beyond digital libraries – designing the information strategy for the next decade” = *Libr.Hi Tech.* 22.vol. 2004. 4.no. 347-354.p.

A következő évtized információs stratégiájának megtervezése – beszámoló a 7. Nemzetközi Bielefeldi Konferenciáról (Bielefeld University Library, 2004)

Egyetemi könyvtár; Elektronikus könyvtár; Gépi információkeresés; Honlap; Konferencia -nemzetközi; Publikálás -tudományos kiadványoké; Számítógép-hálózat; Tájékoztatási politika

2004. február 3-5. között a Bielefeldi Egyetemi Könyvtárban tartották a 7. Nemzetközi Bielefeldi Konferenciát a digitális könyvtárak jövőjéről. Az előadások fő témái: az egyetemi könyvtárak fő kihívásai és szolgáltatásai; a tudományos publikálás és ennek várható hatásai a tudósokra, a könyvtárakra és a kiadókra; a keresőgépek lehetőségei a digitális könyvtárak számára; a tudományos portálok következő generációja. A világ különböző részeiből érkezett szakemberek előadásaikban főleg azt hangsúlyozták, hogy a különböző elméleteket, valamint a bemutatott és tárgyalt információkat minél előbb át kell vinni a mindennapi gyakorlatba.

(Autoref. alapján)

Lásd még 169